

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre — — 10 K. — f.
 Hat hóra — — 5 K. — f.
 Három hóra — — 2 K 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér.

HIRDÉTESEK

□ centiméterenként — 4 fillér.
 Nyitléri közlemények garmond soronként 30 fillér.
 Gyakori hirdetések és a velünk összekötöttesben levő hird. irodák árendjében részesülnek.

A közlések a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adandók.

FŐSZERKESZTŐ: Dr. KÉRSEK JÁNOS.

Munkáiért vasárnap reggel.
 SZERKESZTÉSRE A FŐSZERKESZTŐ FELELŐS.
 VESZÉLKEDŐ: JÁROSS FERENC.

A hirdatéseket, előfizetéseket s a reklámokat a kiadónálvala kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA R. T.

Az aradi vértanúk.

„Az ősök szelleme a sír körül marad és tettekre inti az utódokat.” — Báró Eötvös Józsefnek eme örökérvényű szavai csengenek fülünkbe akkor, amikor lelkünk elmerengve visszaidézi a hatvannyolc év előtt történt eseményeket, amidőn a hűvös októberi reggel jut eszünkbe, amelyen diesténnyel szoszoruzta tizenhárom hős nevét a Maros partján a hazaszeretet nemtője, hazánk védőasszonya.

„Nyugoszna ők, a hős fiak hosszan dúló csaták után.” A bakó keze vagy a golyó hamar végzett tizenhárom nemes élettel; de nem tudta kioltani az em ékezetnek mindenkor lobogó lángját azoknak kebléből, akik, mint utódok, bámulják az önfeláldozó hazaszeretettel, a lelkes elszántságot, amely a szabadságharc legnemesebb hőseivé avatta a tizenhárom vértanút, akikhez tizenegyediknek csatlakozik ott, az Újépület komor falai között, Batthyány Lajos.

Visszaidézzük emlékezetünkbe az aradi Golgotán a vértanuhalált szenvedett hősokeket, akiknek legszentebb érénye volt a hazaszeretet, melyet világító faklyának hagytak a nem érdemtelen utódokra. Ez az a kincs, amelyre feltétlenül gondolkodni nemzetünknek minden igaz fia; ezen kincsnek alá kell rendelni mindent, ennek szolgálatába kell szegődíteni összes erőnket.

Ha valamikor, ugy most gondoljunk igazán büszkeséggel az aradi vértanukra, akik a hazaszeretet szent tüzevel voltak felvértezve és ezt a tüzet lehelték rá nem méltatlan utódokra, akik felfoggják azt, amit ők a hazának tettek. Hány dicső fegyvertény teszi nevüket szentté, halhatatlanná? Hány győzelem emléke maradt az ő nevükről az utókor számára? Lehetséges lelkesedéssel nem gondolni ezekre a nemzeti hősokekre, akiket meg kell becsülni minden magyarnak!

Három év óta tartó harc van körülöttünk ismét; megtámadtak bennünket és vitez katonáink fegyverrel kezükben verik az ellenséget, amely levegőhöz nem juthat és amelyet balzszerencse kell, hogy kiserjen mar csak azért is, mert harcának célja gonosz, mert nem igaz ügyért küldi seregeit a csaták mezőjére. Nem tud az ellenség vélni semmi célt, mivel az igazság zászlója a mi kezünkben van és azt teljes egészében, rogyogó fényében kell kibontani.

A lelkes aradi vértanuk szelleme van felettünk, amely arra buzdít, hogy: „Csak előre fiúk, magyar fiúk, a végleges diadalig!”

Október hatodika az önzetlen hazaszeretettel juttatta eszünkbe. Az ősöknek a dicső hazafiainak eme szent érénye örökseggépen szállt az utódokra, akiknek hős katonái a harcsteren most szereznek diadalt. Az aradi tizenhárom vértanunak tekintete a menyből száll alá, hogy buzdítsa az igazságot küzdő katonáinkat.

Nemzetünk vértanúi! Az ég trónjánd imádkozzatok hazánkért! Kérjétek a Mindenhatót, hogy adjon továbbra is győzelmet fegyvereinknek. Kerjétek az Égek urát: törje meg az ellenséget, hogy minelelőbb reánk virradjon az áldásos béke: — a nyugodt, derűs munkát pedig ott folytathassuk, ahol elhagytuk, mielőtt az igaz ügyért hadba mentek katonáink!

Tegnap, a vértanuk halálának egyfordulóján, őszinte és gyászos kegyelettel áldoztunk emléküknék s a dicső múltnak, erőt és kitartást merítettünk a súlyos jelennek hazafias elviselésére és azon reménnyel telt be a szívünk, hogy a sok szenvedés és megpróbáltatás után csak szebb és boldogabb jövő lakdhat sokáig és sokat türt nemzetünkre.

A lánckereskedelem megszüntetése.

A háborúval szünet egyidejű az áru-üzorsza legveszedelemből fajtája: a lánckereskedelem, melynek segítségével egyes cikkek tiszorosa, sőt annál drágább áron is jutottak a fogyasztók kezébe. Lelketlen emberak egész sora állott össze és adják káról kára az árut, természetesen mind-egyik megfélemlő haszonnal, ugy, hogy mire a termelőtől vagy a gyártótól a fogyasztóhoz került, megkétszerezte az ára a legáltalnyább cikkeknek is. A háború kitörése óta panaszkodott a sajtó és a szaporozásnak kitért fogyasztók, hogy a lánckereskedelmet szigorú rendszabályokkal kell letörni, míg végre a háború negyedik évében napvilágot látott a kormánynek várva-várt rendelete.

A szordán megjelent, a lánckereskedelem ellen irányuló rendelet szarint árvisszalgáló bizottságokat létesítünk a közszükségleti cikkek árának megá ispitására. Az egyes országban helyi árvisszalgáló bizottságok alakulnak, amelyeknek előbört a közszükségési miniszter, a tagok felét a törvényhatóság első tisztviselője, a másik felét pedig az elnök nevezi ki.

Ez a bizottság tájékoztató árakat állapít meg mindenon cikkekre, amelyeknek ára nincs maximálva. A rendelet a kereskedést hatóságai engedelmeh köti, de az eddig megszerzett ipari igazolványokat, még a háborúszakat is, respektálja. Végül büntető szankciót tartalmaz, amely szerint az,

aki azütköztesen közbeeső kereskedéssel árdragítást követ el, hat hónapig terjedhető elárásával és 2000 koronáig terjedhető pénzbüszággel sújtandó. Büntetőik azt is, aki a közszükségleti cikk továbbadásánál ellenőrzőátatást köti ki, amely a beszerzés árát aránytalanul tu/haladja, ez esetben a verő a kifizetett ártbüszágot az eladótól visszakövetelheti. A rendelet október 15-én lép életbe.

Ezen rendelet kibocsátásával kapcsolatosan a Léván megalakítandó árvisszalgáló bizottság elnökének ezives figyelmébe ajánljuk az: a visszaadás, hogy a vasuton naponkint iparigazolványával nem bírő aszszonyok és különféle kepecsek, kőszvetitők és ügynökök egész serege batyukban, kosarakban és zsákokban szállítja el tőlünk Budapestre és más helyekre a piacunkon, de hívát a falvakban drágáú összavásárolói életmódokeket, hogy azokat uszora-árakon adja tovább az éhező fogyasztóknak.

Ezek az idő-oda utazó aszszonyok és kufarok a tulajdonképpeni uszorasok és árdragtók; ezeket kell első sorban letörni és az pedig olyan módon, hogy a vasuti Állomáson szervezzenek ellenőrző közeget, amely vizsgálja meg az utasok podgyászát és ha valaki iparigazolvány nélkül akar szállítani árut, bobozza els az illetőt szigorú büntetéssal sújtassa.

Sőt akadnak olyan szemtelen kofék is, akik az érkező vonatokhoz mennek ki az Állomásra és már ott megveszik drága áron a falusiaktól a piacunkra szánt árut. Annak idején az ellenőrző bizottság ezen visszaélésekre is terjessze ki majd figyelmét.

Továbbá: a legszigorubb felügyelettel meg kell gátolni, hogy az aszszonyok a falusiakkal a város végén és az utcákon üsbassanak barácsoló bevásárlásokat és a vidékről jövő elárusítóknak nem engedjék meg a hásról-hásra való üzérkedést.

Ha a lánckereskedelemnek esen piszkos kinövésait képesek leszünk legyűrni, akkor lesz áru a piacon és az árak sem fognak nap-nap után emelkedni.

Gyermekhalandóság Lévan.

A háború által rákparancsolt emberökönómia sürgős köteleességünknek teszi, hogy a megfogyatkozott emberanyag pótlásáról a közegészségügyi viszonyok javításával, viasztelepítéssel, népjóléti intézményekkel stb. gondoskodjunk. A szociális tudatra ébredés szakszadának figyelmét nem kerülte el azon nagy kár, mely Európaszerte az összes Államokat és hazánkat is a nagy gyermekhalandóság folytán éri. Hogy e viszonyokba betekinthassunk, már a háború kitörése előtt öszegyűjtöttem a rendelkezésre álló anyakönyvi adatokból a gyermekhalandóságra vonatkozókat, s azokat részben az elhaltak kora, részben a halálokok szarint csoportosítottam. Különös figyelmet szenteltem a gyermekhalandósági viszonyoknak az első életévben (csecsemőhalandóság);

kerestem továbbá a kifőzhető megbetegedéseknek, tuberkulózisnak és fertőző betegségeknek befolyását ezen viszonyokra. S jóllehet, tisztában voltam azsal, hogy számadataink az országos átlagtól alig fognak eltérni, úgy véltém, hogy nem vázok hiábavaló munkát, ha hatóságaink és társadalmunk figyelmét e kérdésre felhívom.

Az 1896-tól 1913-ig terjedő 18 éves időközben városunkban az összes születések száma 4378 at tett ki, ezzel szemben az összes halálos eseteké 3352-re rugott. A halvaszületések száma ugyanezen idő alatt 133 volt, vagyis minden 100 élveszületésre 3.04 halvaszületést jutott. — Az elhaltak kora szerint való csoportosításnál feltűnt, hogy az összes halálos esetek 35.86 %-a a tizenötödik éven aluliakat illeti; ha ezt a korhatárt részletekre bontjuk és összehasonlítva vizsgáljuk, az első életévben elhaltak arányszámát az 1—14 évesek-el szemben, úgy találjuk, hogy 57.48 %, ezek az első életévre, míg a második csoportbeli halálos esetek 42.52 %-kal vannak képviselve.

A viszonyok jobb megvilágítására közlöm a halálokok szerint csoportosított statisztikánkat, amelyből kiderül, hogy vezető szerepe a hörgőhurutnak és tüdőlobnak van (21.88 %), ezt követik a belburutok 18.72 %-kal, majd a veseléletet gyengység és gyermekaszály következik 16.89 %-kal, a tüdővés, csont és izületi tuberkulózis, gőrdélykór 16.72 %-kal, a fertőző betegségek (vörheny, roncólió toroklob, anyaró, számarhurut) 9.40 %-kal, a gőrcsök 5.62 %-kal, s végül egyéb halálosok 10.77 %-kal.

Ezen számadatok kijelölik egyuttal azt az utat is, amelyre a viszonyok megjavítása végezté lépünk kell. Az adatok átengedéseért köszönetet illeti Forgács Mihály m. kir. állami anyakönyvvizsgáló urat, ki az adatszűjtés munkájában készséggel támogatott. A levonható tanulságok részletezését, nevezetesen a csecsemőhalandóság javítását célzó teendőink, valamint a gyermekkori tüdővész elleni küzdelem részleteit egy későbbi közlemény részére kell fenntartanunk.

Dr. Lauffer Lipót.

A sertészizálás szabályozása.

A sertészizálás feltételei és a hizálás engedélyezésére vonatkozó kormányrendelet a hivatalos lap szerdai számában jelent meg. A rendelet értelmében hástértési igazságtételre legfeljebb két darab sertést holtósági engedély nélkül mindenki szabadon hizalhat. Két darabon felül csak annyit sertest szabad hizálni, amennyi sertésnek szűjrája és szalonnájára a hástértásban vagy gazdaságában ellátást élvező személyek, vagy szalonnajárandósággal bíró munkások ellátásához, a legszigorúbb megakartás szem előtt tartásával szükség van. Hogy ezen címen hány sertést szabad hizálni, az a helyi hatóság állapítja meg, ha a hizálás tartama alatt a hizálás, vagy a gazdasági szükséglet csökkenne, vagy a hizákat a hizálás elől ki kellene venni, a fölöslegessé vált sertések az Országos Közlelmiszerügyi Hivatal rendelkezése alá esnek.

A termelő háztartási és gazdasági szükségletét meghaladó számban sertést csak holtósági engedély alapján és a zár alá vett tengertermés fölöslege felének felhasználására szabad hizalhat. Hizálási engedélyt ötven darabig a törvényhatóság első tisztviselője ad, ötven darabon felül a földművelésügyi miniszter.

Nem termelő, valamint olyanok, akik elegendő takarmánnyal nem rendelkeznek és kifogyasztásra akarnak hizálni, erre vonatkozó kérvényüket a törvényhatóság első tisztviselőjéhez terjesztik be, s a földművelésügyi miniszter a rendelkezésre álló tengertermésből oszt szét az időn jogosultak között hizálás céljaira tengerit. Egy jelentékos legfeljebb huszoneöt sertés hizálásiához szükséges takarmányt kaphat. Azoknak a nem termelőeknek, akik 20—25 darabnál több sertést hizalnak, ipari hizálók, városi tisztviselői szövetkezetek, beszerzési csoportok, ezek a földművelésügyi miniszteriumtól kapnak hizálási engedélyt.

A miniszter által megadott engedély alapján hizálásra bízott sertések a beállítás időpontjától az Országos Közlelmiszerügyi Hivatal rendelkezése közfogyasztási előlra levő tettek. A közfogyasztási előlra bízott sertésekkel darabonként öt métermázsas szemes takarmánnyal többet felletni nem szabad. Ebből a takarmánymennyiségből árpaleg feljebb két métermázsas lehet. Azon a vidéken azonban, ahol rossz volt a tenyertetés, a földművelésügyi miniszter fel is emelheti az árpamennyiséget. A hizáláshoz szükséges takarmányt a földművelésügyi miniszter a H. T. r. t. közvetítésével utalja ki. Ötven kg.-nál kevesebb előlrai sertést a közfogyasztást kielégítésre hizálni nem szabad. A ronelet többi része a büntető rendelkezéseket foglalja magában.

A ronelet e hó 3.-án lépett életbe.

A hadsereg idegrendszere.

— A tábori táviró. —

A májusi előléptetések alkalmából Borovics vezérezredes, az Isonzó-hadsereg parancsnoka, beszédet intézett az előléptetett tisztetekhez, amelyben a hadsereg táviró-üzemének érdemeiről és általában a tábori távirószolgálatról a következőképpen nyilatkozott:

„Bármilyen kézenfekvő és emberileg bármennyire érthető is, ha a hadseregnek a gőgási csatában aratott dicsőségét első sorban a lövészárhok harcosainak tulajdonítjuk, a vezetőnek mégsem szabad megfeledkezni róla, hogy minő rendkívüli, döntő része van a sikerben különböző közvetítő eszközök kifogástalan működésének, amelyeket a táviróezred alkalmatai szerveztek és tartanak karban.

A vezetési legragyóbb gondolata, legvakmerőbb elhatározása is csak akkor valósulhat meg a gyakorlatban, ha a főj és a tagok közti közvetítő szerv, a hadsereg idegrendszere, hiánytalanul teljesíti feladatát.

A vesér akaratát kitünően közvetítők a hadsereghez a táviróezred által szállított és rendszerben tartott idegek.

Pillanatra sem habozom elismerni, hogy ezeknek az idegeknek a munkája az en szememben legalább is ép oly fontos, mint a lövészárhok dicsőséges harcosaié.

A háború a legelőbb téren rögtönzések-re vezetett, így a közvetítő eszközöknek is. Ha visszaemlékezünk ezek állapotára a háború kezdetén és összehasonlítjuk mostani állapotával, akkor a táviróezred el nem muló dicsőségének mondhatom azt, hogy a legredményesebb, legmegerőltetőbb munkával mind meg tudott felolni a háború egyre fokozódó követelményeinek.

A harmadik és az Isonzó-hadseregünl a hadsereg táviró-üzemkődé, az ezredes urj az elővübetetlen érdem, hogy feladatát ragyogóan megoldotta a pompás szervek, a nagyzerű tisztak, a tisztviselők fáradhatatlan törzse, valamint a renkívüli kiváló aljisztek és derék legénység támogatásával. A legmegerőltetőbb mondog azért nekik köszönetet és szíven sugallatának engedek, amikor ezt ennél is alkalomnál felemlítem.”

Borovics vezérezredes az ő találó, katonás modorában megjelölte a helyes szót e csapats, amelynek a háboruban szerzett érdemeit meg nem méltatták kellőképp. Hadd álljon itt rövidre fogott rajza a távirószolgálat emberit felelősséggel teljes tevőkonyeságának.

A közvetítő eszközök biztos és gyors működése feltétele minden vezérlő tevékenységnek; na cőtő: mond a közvetítő, akkor megbenul az ükőzet vezetése, lehetetlen a fegyvernek összeműködése, a legjobb harci csapatok sem érvényesülhetnek és minden a vak véletlen kegye-kedvének van kiszolgáltatva. Ha ellenben jól működnek a közvetítő szervek, akkor megsokszorozzák erőnket, lehetővé teszik a vezér számára, hogy néhány rövid telefonbeszélgetes révén a fegyverek megkivánt hatását mind egy meghatározott ponton egyesítse és a cél előlése után másik pont-ra tegye át.

A láthatatlan drót villámgyorsasággal visz hirt a lövészárhoznak, vagy az előrenyomuló csapatnak minden eseményéről, örömről és keservéről a kifőzhető magasabb parancsnokságokon keresztül a hadsereg főparancsnokához, akinek akaratja igazgatja és veseti a harcsoek zászlóseit. A drót valamennyijüket egyformán közelhozza a hozzá, akár a volyniai mocsarakban állanak, akár a Zbruccon kelnek át harcolva, akár a Pasubio rohamoznak, akár az Isonzó védik, akár a Vojuzanál csatáznak, akár az alsó Dunát tartják, vagy a keleten, a derék törökök oldalán aratnak babérokat.

A közvetítő szolgálat az egyesítő kötelek a szövetséges hadseregek, a legfelső hadvezetőségek, a szövetséges országok és az ő központi szerveik között.

A közvetítő hálózat viszonylatai annyira megzámálhatóatlank, annyira különbözőek és olyan sokféle elgázok, hogy első tekintetre szinte lehetetlen megérteni, miképp irányíthatják olyan kevés helyről. Pedig a valóságban ez így van.

A szolgálatukért lekosztuló, tettközés szaklerfiak serege az egymás fölé, egymás melé és egymás alá roneletek köti közvetítő szolgálatból egységet-egészet, valóságos államot az államban alkotott, amely, mondhatni, magtól működik és szerveivel és berendezésével mindig közelül van ott, ahol éppen rája szükség van. A vezérnek, a parancsnoknak és csapatnak ez az állam az államban a közvetítő szolgálat minden gondját levette a válláról.

Minde a fiatal táviró-csapatnak a műve, amely voltaképpen ebben a háboruban született meg, serdült fel és fejlődött óriássá. A táviró-ezred, amely a háború előtt csak keretből állt; mindössze 1200 főnyi állományjal, most tiszereket számlál, akik biztos, tapasztalt és harcsozott kézzel a hirszolgálat szantalan, különböző eszközök, amelyek részben aeorőt is megvoltak, részben a háború folyamán keleskentek és keleslik még oyan időben is, amikor a többi csapatok az elens g tushatása elől fedezékükben többé-kevésőbb megvonhatják magukat. A derék telefonistának éppen ilyenkor kell kimereszkednie, amikor az ellenség tíus a legveszélyesebb, hogy a szétótt drótokat ismét megjavíthassa. A telefonista nem ismeri a pihenést és rendezkedést. A háború kezdete óta szakadatlanul végzi nehez szolgálatát. Ezt tudja a csapatok, tudja minddegyik vezető.

Számtalan derék távirócsapat lett hivatalosk áldozata. Ez a fiatal csapat mindig és mindenütt bátran és derekasan viselte magát. Bizonyosága ennek, hogy a táviróezredben köübeül minden ötödik ember mellett veseségi érem ékesíti. A távirócsapat így oltocapát leti; becsülettel állja meg helyét a háboruban.

Hogy némi épet adjunk arról a rengeteg munkáról, amivel a táviró-csapatnak a háború során meg kellett birkóznia, végezni hadd említsük meg, hogy azon az anyagon kívül, amellyel a táviró-csapat a háború kezdetekor fel volt szerelve, eddig összesen 310,000 kilométer hosszú távirókábelt és 320,000 kilométer hosszú táviródrótot kellett szallítani a hadbavonult seregek. Ebből az óriási mennyiségből következtetni lehet azoknak a köüönbözö kezesítőknek, akikreözsoznak, épitanyagoknak, műszereknek és egyéb eszközöknek a minden képszeletet meghaladó szamarak, amelyekre szükség volt és amelyek helybessállítását keresztül kellett inni, hogy ebbe a hatalmas sodrony-tömegbe életet lehelyesek.

Különfélek.

— Gyászhir. Mély és megrendítő gyász érte Bódogh Lajost, városunk polgármesterét, akinek aldot és jólelkü neje, Bagi Mária urasszony, minden emberbarát és jósköny ügynek uszó párfogója, este 58.-ik évében, e hó 2.-án, este 10 órakor, hosszas szenvedés után nemes lelet visszaadta Teremtőjének. A megboldogultnak hűt tetemait, a város lakosságának nagy és őszinte rőssvéte mellett e hó 3.-án, délután

6229—1917. október 7.

Hirdetmény.

Közírré tessék, hogy a felvidéki miniszteri kirendeltség nagyobb mennyiségű kiselvezett kumot löszszármot vett át a hadveszetőségtől azon célból, hogy ezen löszszármotokat kijavítva jutányos ár mellett a gazdaközönség rendelkezésére bocsássa.

A mai tulságos drágaság mellett az új kumot szármotok beszerzése ugyszólván lehetetlenség, miért is értékes szolgálatot vél tenni a gazdaközönségnek azáltal, hogy a javított kumot jutányos eladásával lehetővé tessük a könnyű beszerzést.

Egy pár kumot felszerelve (kumetváz, kumet, vánkos, szijazat, lánc, vagy kender istráng, minőség szerint 160—240 koronába kerül), — megjegyoztetik, hogy kantár és gyeplő nincs raktáron.

A kumet szármot megrendelhető levélileg, mikor is a szükséges kumet belső hossz mértéke közlendő. — Legajánlatosabb azonban a vételt személyesen megtenni.

Amennyiben, ha a vásárolt kumet nem volna megfelelő, úgy azt a vétel idejétől számítva két héten belül a kirendeltség kicseréli vagy kivánsatra a vételért visszatéríti.

Láva, 1917. évi október hó 5.

Polgármester helyett :
H. Klein Ödön,
főjegyző.

Eladó

18 hold erdő fatömege nagyrészt cser, ugyanott egy földes hintó is eladó.
— Czim e lap kiadóhivatalában. —

Értelmesebb nő

kerestetik a megnyitandó „éjjeli gyermek-otthon” részére, a ki a gyermekeket gondozza és minden házi teendőt elvégez. Bővebb felvilágosítást ad dr. Frommer Ignácné.

Árverési hirdetmény.

Az Ördögárok mellett elterülő **tenniszpályák drótkerítése faoszlopokkal együtt f. október hó 7-én** vagyis vasárnap délután 4 órakor a legtöbbet ígérőknek árverés útján a helyszínén el fog adatni.

KATONA SÓBORSZESZ.

Legujabb, nagyon erős sóborszesz. Kis üveg 1 K 30 f. dupla üveg 2 K. 20 f. Ezt kerjük mindenütt! A hol nem kapható, oda postán 10 kis vagy 6 nagy üveget tizenhárom koronáért küld ingyen iádában a készítő

KATRENYÁK JÁNOS
gyógyszerész ZSARNÓCZA.

Reitter Oszkár

Törvényesen védve

nagybecskereki ny. főkapitány Patkánin gyára értesíti a t. közönséget, hogy anyaghiány következtében

„PATKANIN”

patkányirtó szerének gyártását egyelőre beállította. A gyártás felvételéig annak idején hirlapilag közírré fogja tenni.

Tisztelettel

Reitter Oszkár,
ny. főkapitány.

Patkánin gyára

Tulajdonos: **Torontali Agrárbank r. t.**
Nagybecskerek

LEGJOBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!!

KERN TESTVÉREK

FÜSZER-, GYARMATÁRU- ÉS VASNAGYKERESKEDÉSE

ALAPÍTTATOTT 1861. LÉVÁN. TELEFON SZÁM 14.

Legjobb fűszer- és csomageárak Naponta friss felvágottak. Főtt prágai sonka, teavaj. Legjobb minőségű kávék „Gloria” pörkölt kávé különlegesség. Csomagebor, likőr, cognac, pezsgő stb. Virág-, konyhakerti- valamint mezőgazdasági magvak.

Vasárak és konyhafelszerelési cikkek.

aluminium, sphinx, zománcozott lemez és öntöttvas konyhaedények modern háztartási cikkek. Villamos főzőedények, forralók és vasalók

GAZDASÁGI CIKKEK:

Ásó, kapa, lapát, csékány, acélvilla, fűrés, ojtókés, metezőolló, ágfűrész, tömlő, szivattyu, vízmentes ponyva, gépszij gyári áron.

Összes kerti-, mezőgazdasági, méhészeti és tejgazdasági szármotok. Építési anyagok: cement, gipsz, mennyezet nád, vasgerendák, horganyozott sodronyfonat kerítése nagy raktára. —

KNAPP DAVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33.

Léván.

Telefon szám: 33.

Piac téren, nagy kiterjedésű gépraktáram céljára épült házamban nagy választékú állandó gépkiállítás van berendezve

Hazai gyártmányu gépek:

Ganz-féle moterek minden nagyságban Hopferr és Schrantz gőzcséplő készletek, eredeti Melichár-féle vetőgépek, Bächer-féle ekék és talajművelő eszközök valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek Világhírű RAPID láncoskutat. Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban.